

Голові правління
НАК «Нафтогаз України»
Коболєву А.В.

Директора виконавчого
НАК «Нафтогаз України»
Вітренка Ю.Ю.

Заява
щодо невиконання НАК «Нафтогаз України» зобов'язань за трудовим
договором

ПАТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі - Роботодавець) уклала зі мною Додаткову угоду №204/6 від 04.07.2018 до трудового договору №204 від 01.06.2016. (разом – Трудовий договір). Умовами Трудового договору передбачено виплату мені заробітної плати, яка включає «премію за досягнення вагомих цілей, реалізацію стратегічно важливих проєктів» (далі – Премія). За умовами Трудового договору Роботодавець був зобов'язаний виплатити 50% Премії ще 30 грудня 2019 року, але це й досі не було зроблено.

Таким чином Роботодавець грубо порушив умови Трудового договору і затримав виплату заробітної плати. Звертаю вашу увагу, що затримка виплати заробітної плати навіть на один і більше днів є порушенням строків виплати згідно зі ст. 115 КЗпП. За це передбачена така відповідальність:

Фінансова відповідальність

Юридичні та фізичні особи – підприємці, які використовують найману працю, згідно зі статтею 265 КЗпП несуть фінансову відповідальність:

- 3 мінімальні зарплати (11 169 грн) - за порушення встановлених термінів виплати зарплати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю, більш ніж за один місяць, виплату не в повному обсязі.

Адміністративна відповідальність

Відповідно до ст. 41 КУпАП визначено адміністративну відповідальність за порушення встановлених термінів виплати заробітної плати, виплату її не в повному обсязі.

Так, таке порушення призведе до накладення штрафу на посадових

осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян-суб'єктів підприємницької діяльності від 30 до 100 н.м.д.г. (510 грн - 1700 грн).

Кримінальна відповідальність

Згідно зі статтею 175 ККУ за безпідставну невиплату заробітної плати громадянам більше ніж за один місяць, вчинену умисно керівником підприємства, установи або організації незалежно від форми власності, передбачається покарання у вигляді:

- штрафу від 500 до 1000 н.м.д.г.
- або виправних робіт на строк до двох років,
- або позбавлення волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Якщо невиплата вчинена внаслідок нецільового використання коштів, призначених для виплати заробітної плати, передбачається покарання у вигляді:

- штрафу від 1000 до 1500 н.м.д.г. (17000 - 25500 грн);
- або обмеженням волі на строк до трьох років;
- або позбавленням волі на строк до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Зауважу, що у даному випадку вже йдеться про безпідставну невиплату заробітної плати громадянам більше ніж за один місяць вчинену умисно керівником підприємства, при цьому можливо невиплата була вчинена внаслідок нецільового використання коштів, призначених для виплати заробітної плати.

Також зауважу, що дана затримка виплати заробітної плати наносить мені значних збитків, оскільки ці кошти могли бути розміщені мною на депозиті в банку і я міг би отримувати відсотки на цю суму.

При цьому Роботодавець отримує неправомірну вигоду через затримку виплати заробітної плати, оскільки Роботодавець використав ці кошти для отримання процентного доходу на фінансовому ринку України.

Звертаю вашу увагу на те, що закони України мають вищу юридичну силу порівняно з рішеннями Наглядової ради Роботодавця, листами КМУ чи заявами політиків. При цьому вчинення злочину групою осіб є обставиною, що обтяжує,

а не звільняє від кримінальної відповідальності.

Прокоментую і ще декілька важливих моментів, особливо на випадок, якщо це моє звернення буде розголошено. Наперед перепрошую, що буде багато «я», але це обумовлено тим, що йдеться про мою заробітну плату.

Чи заслужив я премію?

Почну з засновку, що саме я зробив найбільший внесок у те, що Нафтогаз отримав від Газпрому 2,9 мільярди доларів за рішенням Стокгольмського арбітражу і підписав новий контракт на транзит з гарантованими доходами у розмірі 7.2 млрд доларів. Зі мною безпосередньо в цих процесах працювала дуже маленька команда.

Я ініціював Стокгольмський арбітраж за контрактом на транзит газу, при цьому зовнішні юристи та експерти спочатку навіть не бачили для цього можливості. Я формально і неформально відповідав за цей арбітраж з боку Нафтогазу. Я розробляв ключові економічні аргументи та їхнє обґрунтування. Я був офіційним представником Нафтогазу в арбітражі, а також свідком.

Це був надзвичайно складний процес, пов'язаний з багатьма іншими проектами, які я теж успішно реалізував. Цей процес тривав більш ніж 5 років. І це було надзвичайно потужне протистояння, з відповідними персональними ризиками.

Ми можемо сперечатися, чому Газпром погодився заплатити 2.9 мільярдів за рішенням Стокгольмського арбітражу і підписати новий контракт на транзит саме наприкінці грудня 2019 року.

Водночас очевидно, що він не платив би ці кошти, якби не програв в арбітражі, і не було б відповідного рішення. Також він навряд чи заплатив, якби ми не виграли в першій апеляції, якби ми не заарештували його активи і впритул не наблизилися до їхнього стягнення.

Так само очевидно, принаймні для мене, а саме я вів переговори та підписував цей контракт, що ключовою умовою Газпрому для підписання нового контракту на транзит була відмова від позовів у новому арбітражі. Нагадаю, мова йде про позови на суму 12.2 млрд дол., які ініціював і придумав теж я, і потім обґрунтував їх разом зі своєю командою.

Іншими словами, ми отримали 2.9 млрд дол. і контракт на 7.2 млрд дол. завдяки тому, що ми відносно вигідно «продали товар», і цим «товаром» було право вимоги за рішенням минулого арбітражу і позовні вимоги в новому арбітражі. Цей «товар» придумали і створили я і моя команда. Без цього, скоріш за все, ми би не отримали цих грошей взагалі, або Україні би довелося торгувати власною

незалежністю.

Цей результат не був «звичайним» або тим, чого очікували від моєї роботи. Це було моїм екстраординарним досягненням. Це легко перевірити: покажіть інші приклади, коли менеджер державної компанії заробив для держави хоча б приблизно стільки грошей (тільки за рішенням Стокгольмського арбітражу за транзитною справою ми отримали 4,9 мільярдів доларів)

Зауважу, що я не є чиновником (державним службовцем) або політиком. Я працюю за контрактом у комерційній компанії, хоча і не з приватною, а з державною власністю. Нагадаю, що Конституція забороняє дискримінацію за формами власності.

Цей результат був досягнутий в комерційному арбітражі та завдяки змінам у комерційних відносинах між двома комерційними компаніями (Нафтогаз та Газпром), за які я відповідав (як головний комерційний директор). Тобто і по формі, і по суті, я діяв як бізнесмен, а не як чиновник.

Тому підходи до оцінки результатів моєї діяльності мають бути як до оцінки діяльності бізнесмена, а не чиновника. Також зауважу, що всі ці кошти платить Газпром, тобто я не «заробляю» на простих українцях, не витрачаю «бюджетні кошти» абощо.

Якщо щодо цього є сумніви, я готовий показати це на фактах. Також з радістю вислухаю контраргументи, якщо вони є.

Ухвалення рішення щодо розміру премії

Нагадаю, що рішення щодо розміру моєї премії було ухвалене більш ніж півтора роки тому. Розмір премії чорним по білому записаний у моєму Трудовому договорі з Нафтогазом, що робить це рішення остаточним і обов'язковим до виконання з боку компанії.

Рішення про розмір моєї премії було ухвалене органами компанії, уповноваженими на це Кабінетом Міністрів України. Загальний розмір преміального фонду визначила Наглядова рада, призначена Кабінетом міністрів. Мою частку визначив Голова правління Компанії, свого часу теж призначений Кабміном, а потім перепризначений Наглядовою радою.

Зауважу, що після обрання нового Президента України та Кабінету Міністрів, більшість членів Наглядової ради та Голова правління, які ухвалювали це рішення, залишилися незмінними. Враховуючи, що рішення про призначення цих премій, ухвалене ще у 2018 році та було загально відомим, немає підстав сумніватися в легітимності цього та інших рішень Наглядової ради та Голови

правління компанії.

Крім того, як з юридичної точки зору, так і з точки зору здорового глузду, якщо Кабмін наділяє повноваженнями членів Наглядової ради та Голову правління, то Кабмін не може заднім числом переглядати умови контрактів, укладених цими посадовими особами в межах своїх повноважень.

Також зауважу, що нова влада, прекрасно знаючи, що після отримання грошей від Газпрому мають бути виплачені ці премії у такому розмірі, висунула претензії до них тільки після того, як гроші були отримані від Газпрому.

Сутність проблеми

Я прекрасно усвідомлюю проблему зі суспільним сприйняттям цих премій. Але зменшення розміру цих премій не вирішує цю проблему. Це — палиця на два кінці.

Президент та Прем'єр можуть мати здобуток в очах суспільства, якщо змусять менеджерів Нафтогазу «поділитися своїми преміями». Але це виглядатиме як «покарання» за те, що вони заробили для країни величезні гроші.

Натомість можна піти іншим шляхом і пояснити суспільству значення цієї перемоги для країни та для кожного українця. Можна зробити успішний комунікаційний кейс на цій перемозі та показати наочний приклад, що держава заохочує українців працювати чесно та дає можливість заробляти, якщо виконується перший пункт. Це цілком відповідатиме заявленим Президентом цілям.

І аж ніяк не відповідатиме деклараціям про чесні правила та справедливість, бажання розвивати бізнес та залучати інвесторів. Навпаки рішення примусово відібрати в людей гроші, зароблені всупереч контрактам, законам, очікуванням, буде дуже негативним сигналом для бізнесу та інвесторів. Адже це означатиме, що держава готова порушувати закони та свої зобов'язання перед людьми заради дуже короткотривалого піар-ефекту .

А ще для значної частини суспільства така «часткова» відмова від премії буде доказом того, що в Нафтогазі менеджери взагалі несправедливо отримують зарплати і премії. Такі люди скажуть, що потрібно було всю премію забрати, і навіть ту, що вже була виплачена, і так триватиме нескінченно.

Тому проблема є набагато глибшою.

Потрібно показати людям, що влада розібралася в тому, чи були ці премії взагалі обґрунтованими. На підставі цього мають бути зроблені ґрунтовні висновки,

перш за все на майбутнє. Суспільство очікує саме на це.

Якщо вирішення проблеми по суті є недостатнім через нераціональність

Очевидно, що ні у Нафтогазу, ні у Кабміну немає права переглянути розмір моєї премії, не порушивши таким чином Трудовий договір.

«Добровільно» відмовитися від чесно зароблених грошей на користь роботодавця — це суперечить сутності трудових відносин. Це може розглядатися скоріш або як примус з боку роботодавця, або, з огляду на традиції корупції в Україні, як спроба «утриматися в кріслі», щоб потім використовувати свою посаду для збагачення вже корупційним шляхом.

Держава також не має права диктувати громадянам, як їм витратити чесно зароблені гроші, навіть якщо це стосується благочинності з боку заможних громадян. Це є втручанням в особисте життя, і це не буде позитивно сприйматися прогресивними людьми. Лише тоталітарні режими вдаються до такого.

Що ж тоді робити, якщо влада вирішила проблему по суті, тобто розібралася в обґрунтованості цих премій, в тому, хто є чиновник, а хто бізнесмен, чітко пояснила людям, чому моя премія є повністю заслуженою, а люди все одно незадоволені?

У такому разі, заради людей я був готовий сам піти на неординарні кроки, але тільки якщо влада була б теж готова піти на такі ж кроки заради людей.

Зауважу, що для мене отримання премій — це не питання грошей чи марнославства, а передусім питання суспільної справедливості. Для мене принципово важливо, аби суспільство розуміло, хто приніс які результати для країни, і за рахунок чого ці досягнення стали можливими. Саме через призму суспільної справедливості й розглядаю свою премію.

Попри те, що моя робота за своєю сутністю та формою є роботою бізнесмена, і я сумлінно виконую цю роботу, я завжди «залишаюсь людиною».

Тож якщо люди не довіряють владі настільки, що не повірять її поясненням, я міг би погодитися з розподілом премії не «по справедливості», а «порівну».

Тому я в середині січня запропонував політичному керівництву віддати мою премію безпосередньо українцям, заради яких досягав я таких екстраординарних результатів.

При цьому я зауважив, що було б несправедливо і насправді несуттєво, якщо тільки мої, чесно зароблені кошти будуть порівну розподілені безпосередньо

серед усіх громадян України, а 99.75% коштів, зароблених передусім завдяки моїй роботі, будуть розподіляти політики та чиновники не порівну, а як їм заманеться.

Крім того точно знайдуться ті, хто подаватиме ці виплати або інвестиції як свою заслугу. Буде несправедливо щодо всіх нас, і щодо мене в тому числі, якщо українці будуть думати, що гроші вони отримали завдяки тим або іншим політикам та чиновникам.

Тому я зауважив, що в цій ситуації правильно було б порівну розподілити між всіма українцями не лише мою премію, а й всі кошти, зароблені передусім завдяки моєму внеску.

Мова йде про вищезгадані 2.9 млрд. дол (отримані за рішенням арбітражу) + 7.2 млрд. дол. (Гарантований дохід від транзитного контракту з Газпромом) = 10.1 млрд. дол. (Приблизно 250 млрд. грн.)

У перерахунку на кожного громадянина України виходить приблизно 6 тис. грн. або більше 16 тис. грн. на кожне домогосподарство.

Дуже важливо забезпечити ефективне використання цих грошей українцями. Також логічно та справедливо було пов'язати ці виплати зі сферою газу. Тому потрібне обмеження — «на витрати на енергоефективність».

Такі витрати не завжди є в пріоритеті, а так українські родини матимуть на це цільові кошти. Наприклад, можна роздавати сертифікати, які українці можуть обміняти на товари у спеціальному електронному магазині (можна це зробити навіть у системі Прозоро), який торгуватиме виключно товарами для підвищення рівня енергоефективності. Такими товарами можуть бути матеріали для утеплення приміщень, нові бойлери з високим КПД тощо.

Також можна зробити прозорий електронний реєстр отримувачів цих сертифікатів, щоб упередити зловживання. Це навіть може сприяти тому, що заможні українці не будуть використовувати ці сертифікати, і невикористані кошти можна буде потім додатково розподілити між соціально незахищеними верствами.

Для практичної реалізації цієї ініціативи знадобляться законодавчі зміни, зокрема щодо звільнення від оподаткування відповідних доходів Нафтогазу та моєї премії, які йдуть на виплату цих грошей людям, та доходів простих українців, які отримують ці гроші.

І повертаючись до проблеми з тим, що політики та чиновники захочуть присвоїти чужі заслуги, пропоную виплачувати ці гроші в якості премії, що матиме

відповідну назву. Це може бути «Премія за перемогу в Стокгольмському арбітражі та підписання нового контракту на транзит з Газпромом команди під керівництвом Юрія Вітренка».

Так українці розумітимуть, що перемога в Стокгольмі та виграні там кошти, а також прибутки від транзиту газу не є якимись абстрактними, а от вони, порівну розділені між всіма українцями у вигляді цієї премії. Але це, звісно, якщо питання дійсно в розподілі грошей порівну.

На жаль, я й досі не отримав відповідь політичного керівництва країни на цю мою пропозицію. При цьому я вчора почув про плани, які передбачають, що цими коштами будуть розпоряджатися політики та чиновники.

З цього можна зробити висновок, що моя пропозиція не є актуальною для політичного керівництва країни, і відповідно, за таких обставин я не бачу достатніх підстав для мене не звертати увагу на порушення Роботодавцем своїх обов'язків за Трудовим договором, тобто на затримку виплати заробітної плати.

Тому прошу вас невідкладно вчинити всі необхідні дії для виконання Роботодавцем своїх обов'язків за Трудовим договором, інакше мені доведеться починаючи з 11.02.20 звертатися до компетентних органів щодо захисту моїх законних інтересів та притягнення винних у порушенні законодавства до відповідальності за такі порушення.